

RATKAISUKORTTI / ASUINALUEIDEN SEGREGAATIO SUOMALAISISSA KAUPUNGEISSA

- Asuinalueiden eriytyminen on kasvanut kautta linjan Suomessa: tuloihin perustuva eriytymisindeksi 20 suurimmassa kaupungissa kasvoi arvosta 0,32 (vuonna 2000) arvoon 0,39 (vuonna 2018).
- Etnisten ryhmien eriytymisen kehitys on vaihtelevampaa: yleisesti ottaen etninen eriytyminen on laskenut hieman, mutta joissakin kaupungeissa (erityisesti kolme suurinta kaupunkia) se lisääntyi ja toisissa väheni. Yleisesti ottaen etnisten ryhmien eriytyminen on kuitenkin maltillisempaa kuin tuloihin perustuva eriytyminen: hyvätuloiset ja matalatuloiset asuvat useammin eri alueilla kuin eri kieliryhmät.
- Sosiaalisen kestävyuden näkökulmasta huomiota tulisi suunnata 1960–90-luvuilla rakennetuille kerrostalovaltaisille asuinalueille, jotka erottuvat muun tyyppisistä asuinalueista erityisesti muuta kaupunkia matalamman tulo- ja koulutustason perusteella. Näillä alueilla kehitys voi liittyä myös peruskorjaustarpeisiin.
- Asukasluku on laskenut 20 suurimmassa suomalaiskaupungissa erityisesti 1960–70-lukujen kerrostalovaltaisilla alueilla, kun taas 1980–90-lukujen alueilla väestömäärä on pysynyt suhteellisen vakaana.
- Huomiota tulee kiinnittää myös uusien alueiden tasapainoiseen kehittämiseen: tällä hetkellä erityisesti 2000-luvulla rakennettujen pientaloalueilla on selkeää keskittymä hyvätuloisia ja korkeasti koulutettuja asukkaita
- On myös tärkeä ymmärtää julkisen investointien ja asukasrakenteen yhteispeli: esimerkiksi uusien metroasemien avaaminen nostaa korkeasti koulutettujen asukkaiden osuutta lähialueilla, vaikutusten näkyessä erityisesti vanhemmassa asuntokannassa ja osittain omistusasujien kohdalla.
- Havaitut kehityskulut viittaavat siihen, että asuinalueiden eriytymisen taustalla on monta eritasoista vaikutusmekanismia, johon kuuluvat mm. kaupunkisuunnittelu, asuntopolitiikka, mutta myös laajemmat yhteiskunnalliset muutokset.
- Segregaatio on seudullinen ilmiö, mutta seututason asuntopolitiikka toteutetaan tällä hetkellä hyvin rajatusti. Tämä peräänkuuluttaa hallinnonrajoja (vertikaalisia ja horisontaalisia) ylittäviä koordinoituja ratkaisuja segregaatiokysymysten ratkaisijana.
- Julkisesti tuetun vuokra-asuntotuotannon (ARA) alueellinen sijoittelu on ollut keskeinen segregaation hallinnan väline, jota on toteutettu sekä ennaltaehkäisevänä että korjaavana toimenpiteenä. Kyseinen asuntokanta on supistunut niin määrällisesti kuin suhteellisesti 2000-luvun aikana ja kansalliset asuntopolitiikan linjaukset jatkavat saman suuntauksen jatkumista. Pienituloisempien asukasryhmien asuminen kohdentuu voimistuvasti vapaiden markkinoiden vuokra-asumiseen. Kansainvälisten esimerkkien mukaisesti kehitys pitää sisällään riskin segregaation voimistumisesta ja samalla menetetään mahdollisuus vaikuttaa segregaatioon asukasvalinnan kautta.